

บัญชีรายละเอียดแนบท้ายประกาศคณะกรรมการประเมินบุคคล
เรื่อง รายชื่อผู้ผ่านการประเมินบุคคลเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ
ระดับชำนาญการพิเศษ ของโรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ส่วนราชการ/ตำแหน่งเดิม	ตำแหน่ง เลขที่	ส่วนราชการ/ตำแหน่ง ที่ผ่านการประเมินบุคคล	ตำแหน่ง เลขที่	หมายเหตุ
๔	นางน้ำเพชร ตราชวณิช	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มการพยาบาล กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วย ศัลยกรรม	๔๔๘๙๒	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบุรี โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มการพยาบาล กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วย ศัลยกรรม	๔๔๘๖๐	เลื่อนระดับ
	ชื่อผลงานส่งประเมิน	“การพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่มีภาวะช่องท้องอักเสบ : กรณีศึกษา”				๑๐๐ %
	ชื่อแนวคิดในการพัฒนางาน	“การพัฒนาดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งให้เป็นระบบมาตรฐาน ลดภาวะแทรกซ้อน โดยใช้หลักการจัดการความปวด (Pain Management)”				
	รายละเอียดเค้าโครงผลงาน	“แนบท้ายประกาศ”				

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (ต้องเกี่ยวข้องกับตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง)

๑. เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่มีภาวะช่องท้องอักเสบ : กรณีศึกษา

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ มิถุนายน - กรกฎาคม ๒๕๖๕

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยพิเศษเมศวรศิริวิลาส กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม กลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี รับผิดชอบงานให้บริการผู้ป่วยที่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคศัลยกรรมทั่วไปและศัลยกรรมกระดูกและข้อ โดยมีหน้าที่รับผิดชอบกำกับ แนะนำ นิเทศการปฏิบัติงานของบุคลากรทุกระดับ โดยใช้ความรู้ ความสามารถประสบการณ์และความชำนาญในงานพยาบาล บริหารจัดการบริการพยาบาลและระบบพัฒนาคุณภาพในหน่วยงานให้มีมาตรฐาน เกิดการให้บริการพยาบาลที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน

ไส้ติ่งอักเสบ เป็นโรคที่พบบ่อยในแผนกศัลยกรรม การรักษาโดยตามมาตรฐานคือการผ่าตัดแบบเปิดหน้าท้อง โดยมีแผลบริเวณท้องน้อยด้านขวา การผ่าตัดไส้ติ่ง (Appendectomy) เป็นการผ่าตัด เพื่อตัดนำไส้ติ่งออกไป เนื่องจากมีการอักเสบของไส้ติ่ง ซึ่งเกิดจากการอุดตันของสิ่งตกค้างบริเวณไส้ติ่ง หรือการอุดตันนั้นเกิดการติดเชื้อแบคทีเรีย จนทำให้ปวดท้องอย่างรุนแรงบริเวณรอบสะดือลงมาถึงท้องด้านล่างขวา และอาจมีอาการอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น มีไข้ คลื่นไส้ อาเจียน เป็นต้น การผ่าตัดไส้ติ่ง ทำให้เกิดความปวดหลังผ่าตัดชนิดเฉียบพลัน เนื่องจากเนื้อเยื่อและเส้นประสาทได้รับความชอกช้ำ และถูกทำลาย นอกจากนี้การได้รับยาระงับความรู้สึกทั่วไป ร่วมกับมีการรบกวนการทำงานของกระเพาะอาหารและลำไส้ขณะผ่าตัด มีผลให้ลำไส้เคลื่อนไหวลดลง หรือหยุดทำงานชั่วคราว หลังผ่าตัดผู้ป่วยมักจะมีอาการปวดท้อง ท้องอืด คลื่นไส้ อาเจียน ทำให้รู้สึกไม่สุขสบายเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาไอหรือเคลื่อนไหวร่างกาย การศึกษาความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัด พบว่าผู้ป่วยยังมีความปวดในระดับปานกลางถึงรุนแรง ระดับความรุนแรงของความปวดหลังผ่าตัดจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษาความรู้เรื่องความปวด ทักษะการรับรู้ความปวด เป็นต้น

โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี มีผู้ป่วยที่เป็นไส้ติ่งอักเสบและได้รับการผ่าตัดไส้ติ่ง ในปี ๒๕๖๒, ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ ดังนี้ ๕๒๓, ๔๕๙ และ ๓๙๖ ราย ตามลำดับ หอผู้ป่วยพิเศษเมศวรศิริวิลาส เป็นหอผู้ป่วยพิเศษที่รับผู้ป่วยทางด้านศัลยกรรมผ่าตัดเป็นส่วนใหญ่ โรคและการผ่าตัดอันดับ ๑ ที่รับไว้ดูแลในหอผู้ป่วย คือ การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดไส้ติ่งในปี ๒๕๖๒, ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ ดังนี้ ๖๐, ๔๖, ๕๐ ราย ตามลำดับ โดยผู้จัดทำได้เล็งเห็นความสำคัญในการดูแลผู้ป่วยจึงมีการทำกรณีศึกษา “เรื่อง การพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่มีภาวะช่องท้องอักเสบ” ขึ้นมาเพื่อจัดทำคู่มือเป็นมาตรฐานในการดูแลผู้ป่วยต่อไป

แนวคิดที่ใช้ในการดำเนินการ (โรค/พยาธิสภาพโดยสังเขป)

ไส้ติ่งอักเสบ (Appendicitis) คือการอักเสบของไส้ติ่งที่อยู่ระหว่างลำไส้เล็กส่วนปลายและลำไส้ใหญ่ส่วนต้น นับเป็นอาการที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลันและอันตราย เพราะถ้าหากไม่ได้รับการรักษาด้วยการผ่าตัดไส้ติ่งที่อักเสบจะแตก ทำให้เชื้อโรคที่อยู่ในไส้ติ่งแพร่กระจายไปทั่วร่างกาย อาจเข้าสู่กระแสเลือดจนทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตได้ ไส้ติ่งอักเสบเป็นโรคที่พบได้บ่อย เกิดขึ้นได้กับทุกเพศทุกวัย ซึ่งในปัจจุบันยังไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดถึงหน้าที่ของไส้ติ่ง ไส้ติ่งเป็นอวัยวะที่อยู่ระหว่างลำไส้เล็กตอนปลายและลำไส้ใหญ่ตอนต้น เนื้อเยื่อของไส้ติ่งประกอบไปด้วย ต่อมน้ำเหลือง โดยตำแหน่งของไส้ติ่งจะอยู่ตรงกับท้องด้านล่างขวา ทำให้คนส่วนใหญ่มักกังวลว่า การปวดท้องบริเวณนี้มีสาเหตุมาจากไส้ติ่งอักเสบ แต่ไม่จำเป็นเสมอไป

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน (ต่อ)

อาการของโรคไส้ติ่งอักเสบไส้ติ่งอักเสบเป็นอาการที่เกิดขึ้นได้อย่างเฉียบพลัน มักเป็นมากขึ้นและอาการแย่ลงภายใน ๖ - ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งอาการของภาวะไส้ติ่งอักเสบที่พบโดยทั่วไป มีดังนี้

มีอาการปวดอย่างเฉียบพลัน ที่บริเวณรอบสะดือ ต่อมาย้ายไปปวดที่ท้องด้านข้างขวาเนื่องจากการอักเสบที่ลุกลามมากขึ้น มีอาการปวดมากขึ้นขณะที่ไอ เดิน หรือแม้แต่ขยับตัว คลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหารมีไข้ต่ำ ๆ ระหว่าง ๓๗.๒ - ๓๘ องศาเซลเซียส และอาจสูงกว่า ๓๘.๓ องศาเซลเซียส หากเกิดภาวะไส้ติ่งแตกมีอาการท้องเสีย ท้องผูก หรือมีอาการท้องอืดรวมด้วยมีอาการปัสสาวะบ่อยขึ้น เนื่องจากการอักเสบที่มากขึ้นของไส้ติ่งไปกระตุ้นท่อไตของระบบทางเดินปัสสาวะซึ่งอยู่ใกล้กันหากเป็นผู้ป่วยเด็ก สตรีมีครรภ์ หรือคนสูงอายุ อาจมีอาการบางอย่างที่แตกต่างจากคนโดยปกติทั่วไป ดังนี้

- ในกลุ่มผู้ป่วยเด็ก เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๒ ปี ลงไป จะมีอาการที่เห็นได้ชัดคือ อาเจียนมาก ท้องอืด หากใช้มือกดบริเวณหน้าท้องจะรู้สึกเจ็บ ส่วนเด็กที่มีอายุมากกว่า ๒ ปีขึ้นไปจะเริ่มบ่งบอกอาการได้ ซึ่งอาการก็จะไม่แตกต่างจากคนทั่วไป

- ในกลุ่มผู้ป่วยที่เป็นสตรีมีครรภ์ เนื่องจากอวัยวะต่าง ๆ ที่ถูกดันให้สูงขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของมดลูก ไส้ติ่งของสตรีมีครรภ์จะเคลื่อนไปอยู่ที่บริเวณหน้าท้องส่วนบน ซึ่งถ้ามีอาการไส้ติ่งอักเสบจะทำให้ปวดบริเวณหน้าท้องส่วนบนด้านขวาแทน นอกจากนี้อาจมีอาการปวดบีบที่ท้อง มีแก๊สในกระเพาะอาหารหรืออาการแสบร้อนที่กลางอก บางรายอาจพบอาการท้องเสีย หรือท้องผูกควบคู่กันหากผู้ป่วยมีอาการข้างต้นเกิดขึ้น ควรรีบไปพบแพทย์ และควรได้รับการผ่าตัดอย่างเร่งด่วน เนื่องจากไส้ติ่งที่อักเสบสามารถแตกได้ภายใน ๔๘ - ๗๒ ชั่วโมง

สาเหตุของโรคไส้ติ่งอักเสบ ไส้ติ่งอักเสบสามารถเกิดขึ้นได้ทุกเพศ ทุกวัย แต่ส่วนใหญ่มักพบในกลุ่มคนอายุตั้งแต่ ๑๐ - ๓๐ ปี ทั้งนี้ อาจพบในกลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๒ ปี ด้วย โดยสาเหตุเกิดจากภาวะการอักเสบในไส้ติ่งซึ่งอาจเกิดจากการอุดตันภายในไส้ติ่ง สิ่งที่เป็นจุดตันอาจเป็นได้ทั้งเศษอุจจาระขนาดเล็กที่ทำให้ไส้ติ่งเกิดการติดเชื้อและบวมขึ้น หรืออาจเป็นก้อนเนื้อมะเร็ง บางครั้งก็อาจเกิดจากการติดเชื้อที่ระบบทางเดินหายใจส่วนบนที่ส่งผลให้ต่อมน้ำเหลืองทั่วร่างกาย รวมทั้งต่อมน้ำเหลืองในไส้ติ่งเกิดการปฏิกิริยาตอบสนองด้วยการขยายตัวขึ้นจนไปปิดกั้นไส้ติ่ง และทำให้ไส้ติ่งที่อาจมีเชื้อโรคอาศัยอยู่เกิดอาการอักเสบในที่สุด

การวินิจฉัยโรคไส้ติ่งอักเสบ

ทั้งนี้ก็สามารถวินิจฉัยได้ด้วยตัวเองอย่างคร่าว ๆ คือ หากมีอาการปวดท้องด้านขวาข้างติดต่อกันนาน ๆ และมีอาการคลื่นไส้ หรือรู้สึกปวดอย่างรุนแรงเมื่อขยับตัว ควรไปพบแพทย์เพื่อทำการวินิจฉัยโรคให้แน่ชัด โดยเมื่อถึงมือแพทย์แล้ว แพทย์จะมีการซักถามถึงอาการและระยะเวลาที่เป็น และอาจมีการตรวจอื่น ๆ เพิ่มเติมเพื่อระบุอาการให้แน่ชัดขึ้นกับความเหมาะสม โดยวิธีตรวจที่ใช้ ได้แก่

- การตรวจเลือดเพื่อหาสัญญาณของการติดเชื้อ
- การตรวจปัสสาวะ
- การตรวจด้วยวิธีอัลตราซาวด์ (Ultrasonogram) เป็นวิธีการตรวจด้วยคลื่นเสียงสะท้อนปรากฏเป็นภาพ
- การเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT Scan) คือการเอกซเรย์ด้วยลำแสงเอกซ์ (X-ray) ด้วยคอมพิวเตอร์

เมื่อระบุได้แล้วว่าเป็นภาวะไส้ติ่งอักเสบ แพทย์จะแนะนำให้ทำการผ่าตัดโดยเร็วที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะไส้ติ่งแตก และอาการข้างเคียงต่าง ๆ ที่เป็นอันตรายต่อตัวผู้ป่วยเอง ถ้าผ่าตัดแล้วแพทย์พบว่าไส้ติ่งที่ตัดออกมีความผิดปกติ อาจมีการส่งตรวจเพิ่มเติมได้เช่นกัน

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน (ต่อ) การรักษาโรคไส้ติ่งอักเสบ

ไส้ติ่งอักเสบสามารถรักษาได้ด้วยการผ่าตัดเท่านั้น เพราะจะช่วยรักษาอาการและช่วยกำจัดความเสี่ยงที่จะเกิดภาวะไส้ติ่งแตก โดยการผ่าตัดที่นิยมใช้ในปัจจุบัน คือ การผ่าตัดแบบส่องกล้อง (Laparoscopic Surgery) เพราะเป็นการผ่าตัดเล็กสามารถกลับไปพักฟื้นที่บ้านได้ทันที เหมาะกับกรณีไส้ติ่งที่อักเสบยังอยู่ในระยะไม่ร้ายแรงนัก หากรุนแรงถึงขั้นไส้ติ่งแตก ก็จะต้องใช้การผ่าตัดแบบเปิด (Open Surgery) ซึ่งเป็นผ่าตัดแบบมาตรฐาน เพราะนอกจากจะต้องนำไส้ติ่งที่แตกออกแล้ว ยังต้องทำความสะอาดภายในช่องท้อง และใส่ท่อเพื่อระบายหนองจากฝีที่เกิดขึ้นอีกด้วยหลังจากผ่าตัดแล้ว หากผู้ป่วยได้รับการผ่าตัดแบบส่องกล้องจะสามารถกลับมาหายใจเป็นปกติภายในไม่กี่วัน แต่หากเป็นการผ่าตัดแบบเปิด ต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลเพื่อดูอาการ โดยอาจนานประมาณ ๑ สัปดาห์ และควรหลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมที่ต้องใช้แรงมาก ๆ หลังการผ่าตัดประมาณ ๔ - ๖ สัปดาห์ ทั้งนี้ ผู้ป่วยอาจมีอาการท้องผูกหลังจากผ่าตัด แพทย์อาจสั่งยาเพื่อบรรเทาอาการ หรือแนะนำให้ผู้ป่วยรับประทานอาหารที่มีไฟเบอร์สูงเพื่อช่วยในการขับถ่าย ไส้ติ่งอักเสบเป็นปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดได้กับคนทุกกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มอาจมีค่ารักษาที่แตกต่างกันไปตามสภาพร่างกาย ความซับซ้อนของการรักษา อีกทั้งยังเป็นอาการฉุกเฉินที่ต้องได้รับการรักษาอย่างทันท่วงทีด้วยวิธีการผ่าตัดเท่านั้น ซึ่งการผ่าตัดแบบส่องกล้องที่นิยมใช้นั้น มีค่าใช้จ่ายสูงกว่าการผ่าตัดเปิด เนื่องจากต้องใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เข้ามาช่วย ขณะเดียวกันแม้ว่าเป็นการผ่าตัดเปิดหน้าท้องจะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า แต่ผู้ป่วยนั้นจำเป็นต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลในระยะหนึ่ง จึงมีค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพิ่มขึ้นแทน นอกจากนี้ หากเป็นกรณีไส้ติ่งแตก นอกจากจะต้องผ่าตัดเปิดหน้าท้องแล้วยังจำเป็นต้องระบายหนองร่วมกับป้องกันการติดเชื้อด้วยวิธีอื่น ๆ จึงทำให้การรักษาไส้ติ่งอักเสบมักจะมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ไม่ว่าจะเป็นการผ่าตัดแบบใด ด้วยเหตุนี้ จึงควรวางแผนรับมือกับค่ารักษาพยาบาลที่อาจเกิดขึ้นในกรณีฉุกเฉิน อย่างการเข้าร่วมโครงการสวัสดิการจากรัฐบาล สำรองเงินออม หรือทำประกันสุขภาพที่ครอบคลุมการรักษาไส้ติ่งอักเสบหรือปัญหาสุขภาพอื่น ๆ ที่มีค่ารักษาพยาบาลที่ค่อนข้างสูงโดยไม่ต้องสำรองจ่าย เพื่อลดภาระทางการเงิน และยังอาจช่วยให้เข้าถึงสถานพยาบาลที่มีบริการหรืออุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ครบครัน อย่างไรก็ตาม หากผู้ป่วยมีไข้สูง อาเจียนอย่างรุนแรง เจ็บที่บริเวณแผลผ่าตัด หรือบริเวณแผลผ่าตัดมีลักษณะที่ผิดปกติ เช่น จับแผลแล้วรู้สึกร้อน แผลบวมแดง ควรรีบไปพบแพทย์ เพราะอาจเป็นสัญญาณของอาการติดเชื้อที่แผลผ่าตัด

ภาวะแทรกซ้อนของโรคไส้ติ่งอักเสบ

ภาวะแทรกซ้อนของไส้ติ่งอักเสบจะเกิดขึ้นหากไม่มีการรักษาอย่างทันท่วงทีจนทำให้เกิดภาวะไส้ติ่งแตก โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นอาการที่เกิดจากเชื้อโรคที่แพร่กระจายจากไส้ติ่งที่แตก ได้แก่ โรคเยื่อช่องท้องอักเสบ เมื่อไส้ติ่งที่อักเสบแตก เชื้อโรคจะแพร่กระจายไปยังเนื้อเยื่อที่อยู่ข้างเคียง และก่อให้เกิดการอักเสบของเนื้อเยื่อภายในช่องท้อง ซึ่งจะก่อให้เกิดอาการปวดท้องอย่างรุนแรงตลอดเวลา รู้สึกไม่สบาย มีไข้สูง หัวใจเต้นเร็ว หายใจถี่ และมีอาการบวมบริเวณหน้าท้อง หากไม่ได้รับการรักษาอย่างทันท่วงที อาการจะเรื้อรังและอันตรายถึงชีวิต วิธีการรักษาก็คือการให้ยาปฏิชีวนะและผ่าตัดเพื่อนำไส้ติ่งที่แตกออก

ไส้ติ่งอักเสบแตก มีการปนเปื้อนบริเวณบาดแผลมาก วิธีที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ การ Delayed primary closure คือ เปิดล้างแผล ๓ - ๕ วันแล้วเย็บปิดแผล สามารถลดการติดเชื้อที่แผลผ่าตัดได้ดี แต่ก็ทำให้มีระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลนานขึ้น เพิ่มค่าใช้จ่ายมากขึ้น

ฝี ในผู้ป่วยบางรายที่มีภาวะไส้ติ่งแตก อาจมีฝีเกิดขึ้นภายในช่องท้อง ซึ่งเป็นหนึ่งในกระบวนการต่อสู้เชื้อโรคของร่างกาย โดยแพทย์จะทำการรักษาด้วยการต่อท่อระบายหนองออกจากฝีในช่องท้อง ร่วมกับการให้ยาปฏิชีวนะเพื่อลดการติดเชื้อ ซึ่งจะกินเวลาประมาณ ๒ สัปดาห์

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน (ต่อ)

การป้องกันโรคไส้ติ่งอักเสบ

ในปัจจุบันนี้ยังไม่มีการค้นพบวิธีป้องกันอาการไส้ติ่งอักเสบ เนื่องจากไส้ติ่งอักเสบเป็นอาการเฉียบพลันที่ไม่สามารถหาสาเหตุที่แน่ชัดได้ จึงทำได้แค่เพียงลดความเสี่ยงเท่านั้น โดยควรป้องกันไม่ให้มีอาการท้องผูก ด้วยการรับประทานผักผลไม้ที่มีไฟเบอร์สูง นอกจากนี้ หากพบว่ามีอาการติดเชื้อหรือการอักเสบที่ลำไส้ ควรรีบไปพบแพทย์เพื่อทำการรักษา เนื่องจากการอักเสบนั้นอาจลุกลามไปถึงไส้ติ่งได้เช่นกัน

กรณีศึกษา

ประวัติการเจ็บป่วยในปัจจุบัน

ผู้ป่วยชายอายุ ๓๐ ปี รับประทานในโรงพยาบาลวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ และรับมาไว้ในความดูแลวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๕ มาด้วยอาการ ๒ วันก่อนมาโรงพยาบาล มีอาการปวดทั่วท้อง ร้าวมาปวดท้องด้านขวาไปโรงพยาบาลบ้านแหลม ได้ยาไปรับประทานอาการไม่ทุเลา ๑ วันก่อนมาโรงพยาบาลมีอาการปวดท้องด้านขวามากขึ้น ไม่มีคลื่นไส้ อาเจียน ไม่มีถ่ายเหลว จึงมาโรงพยาบาล แรกรับ v/s อุณหภูมิ = ๓๘.๓ องศาเซลเซียส ชีพจร = ๑๐๖ ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ = ๒๒ ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต = ๑๕๑/๘๖ มิลลิเมตรปรอท ความปวด = ๔ คะแนน ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ CBC มี WBC = ๑๖,๙๔๐ Hct = ๔๔.๗ % N = ๘๕.๔ % L = ๑๑.๓ % ผล CT Lower Abdomen : Probably rupture acute appendicitis, minimal free fluid. แพทย์วินิจฉัยโรคเป็น Rupture Appendicitis with Localized Peritonitis ทำผ่าตัด Appendectomy with delay skin first suture (๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕), และทำผ่าตัด Suture Wound (๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕)

ประวัติการเจ็บป่วยในอดีต

ผู้ป่วยปฏิเสธโรคประจำตัว ปฏิเสธการผ่าตัด ปฏิเสธการแพ้ยาแพ้อาหาร

การรักษา

วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ - ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ เป็น ๐.๙ %NSS ๑๐๐๐ cc v drip ๘๐ cc/hr และให้ Antibiotic เป็น Ceftriazone ๒ gm v drip OD และ Metronidazole ๕๐๐ mg v drip q ๘ hr แพทย์ Set ผ่าตัดทำ Appendectomy with delay skin first suture มีการส่ง Abdominal Fluid C/S, NPO, Record I/O และ Dressing แผล bid ผู้ป่วยมีแผลผ่าตัดบริเวณหน้าท้องด้านขวาเป็นแผลแบบเปิดและมี Penrose drain ๑ เส้น มีไข้ T = ๓๘.๓ องศาเซลเซียส หลังผ่าตัดผู้ป่วยมีอาการปวดแผลผ่าตัด PS = ๘ คะแนน ได้ยาแก้ปวด Morphine ๔ mg v ๑ dose

วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๕ - ผู้ป่วยยังมีปัญหาเรื่องไข้ T = ๓๘.๕ องศาเซลเซียส NPO ไว้ เปลี่ยนสารน้ำทางหลอดเลือดดำ เป็น ๕ % D/N/๒ ๑๐๐๐ cc v drip ๑๒๐ cc/hr ท้องยังอืด ไม่ผายลมกระตุ้น Ambulate ลูกเดิน PS = ๗ คะแนน ได้ยาแก้ปวด Morphine ๔ mg v ๒ dose (๗.๐๐น., ๑๓.๒๕ น.)

วันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๕ - ผู้ป่วย Ambulate ได้ มีไข้ต่ำๆ T = ๓๗.๘ องศาเซลเซียส แผลผ่าตัดไม่ซึม แผลแดงดี เรอได้ แต่ยังไม่ผายลม ยังไม่ถ่ายอุจจาระ เริ่มจิบน้ำได้ Off IV เดิม เปลี่ยนเป็นสารอาหารทางหลอดเลือดดำ Kabiven ๑๔๔๐ cc v drip ๙๐ cc/hr Repeat CBC, BUN, Cr, Electrolyte, Ca, P, LFT ซ้ำ ผล CBC WBC ลดลงเหลือ ๗,๒๔๐ จากเดิม ๑๖,๙๔๐

วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ - ไข้ลง T = ๓๖.๕ - ๓๗ องศาเซลเซียส Ambulate ได้ดี ผายลมได้ แพทย์เริ่มให้รับประทานอาหารเหลวใส

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๕ - แพทย์เริ่มอาหารเหลว ผู้ป่วยรับประทานอาหารเหลวได้ท้องไม่อืด PS = ๓ คะแนน สารน้ำเข้าและสารน้ำออกในร่างกายมีความสมดุลกัน แพทย์ให้ Off I/O ได้

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินงาน และเป้าหมายของงาน (ต่อ)

วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ - ไม่มีไข้ ผล Abdominal Fluid C/S มี ๑. Moderate Escherichia coli ๒. Moderate Klebsiella (Enterobacter) aerogenes ๓. Moderate Streptococcus agalactiae (Strep, Group B) Resistant กับ Ceftriazone เปลี่ยน Antibiotic เป็น Meropenam ๑ gm v drip q ๘ hrs และ Off Kabiven

วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ - ไม่มีไข้ แผลผ่าตัดแดงดี เริ่ม Short drain วันละ ๑ นิ้ว เริ่ม Step diet เป็น Soft diet PS = ๒ คะแนน Ambulate ได้ดี

วันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ - แพทย์ Set ผ่าตัด Suture wound เวลา ๒๐.๐๐ น.

วันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๕ - แผลผ่าตัดหลัง Suture แผลแห้งดี ไม่มี Bleed ซีม ไม่มีไข้ แพทย์อนุญาตให้กลับบ้านได้ ครบ ๗ วันตัดไหม (๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕) และ F/U ครั้งต่อไปพร้อมฟังผล Patho (๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕) ทำแผลวันละครั้งที่สถานพยาบาลใกล้บ้าน

การวินิจฉัยการพยาบาลตามหลักกระบวนการพยาบาล

ขณะแรกรับ

๑. ประสิทธิภาพในระบบทางเดินหายใจลดลง เนื่องจากผลของยาระงับความรู้สึก
๒. ปวดแผลผ่าตัด
๓. เกิดการอักเสบในช่องท้องจากภาวะไส้ติ่งแตก
๔. ไม่สุขสบายจากอาการคลื่นไส้ อาเจียน เนื่องจากผลของยาระงับความรู้สึก/ยาที่ได้รับหลังผ่าตัด

ระยะต่อเนือง

๕. เสี่ยงต่อภาวะเสียสมดุลของสารน้ำและเกลือแร่เนื่องจากงดน้ำและอาหารก่อนและหลังผ่าตัด
๖. เสี่ยงต่อการได้รับสารอาหารและน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย
๗. เสี่ยงต่อการเกิดการไหลเวียนของเลือดไปเลี้ยงอวัยวะส่วนปลายลดลงเนื่องจากการเคลื่อนไหวร่างกายลดลงทำให้เกิดลิ่มเลือดอุดตันของหลอดเลือดดำส่วนปลาย
๘. ไม่สุขสบายท้องอืดแน่นท้องเนื่องจากเคลื่อนไหวร่างกายลดลง ถ้าใส่คลื่นไหวน้อยลงเนื่องจากผลของยาระงับความรู้สึก
๙. การดูแลตนเองบกพร่อง เนื่องจากอ่อนเพลีย
๑๐. มีความวิตกกังวล เกี่ยวกับโรค และแผนการรักษาของโรค

ระยะจำหน่าย

๑๑. ขาดความรู้ในการดูแลตนเองเมื่อกลับไปอยู่บ้าน

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

จากการศึกษาและให้การพยาบาลผู้ป่วย ติดตามประเมินผลการพยาบาลเป็นเวลา ๙ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๕ พบปัญหา ๑๑ ข้อ ได้ให้การพยาบาลและได้รับการแก้ไขได้ทั้งหมด พร้อมทั้งให้คำแนะนำก่อนกลับบ้าน ผู้ป่วยสามารถปฏิบัติได้ถูกต้อง จึงทำให้ผลการปฏิบัติการพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์

ก่อนจำหน่ายผู้ป่วยรู้ตัวดี ช่วยเหลือตัวเองได้ ไม่มีไข้ แผลผ่าตัดแห้งดี ไม่มีอาการอักเสบบวมแดง ผายลมได้ ขับถ่ายได้ ท้องไม่อืด และนัดติดตามครั้งต่อไปพร้อมฟังผล Patho วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. เพิ่มคุณภาพการให้บริการทางการแพทย์ การศึกษาทางการแพทย์ผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่มีภาวะช่องท้องอักเสบ
๒. เพิ่มพูนความรู้แก่ผู้ศึกษาในเรื่องการพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่มี ภาวะช่องท้องอักเสบ
๓. เพื่อนำไปวางแผนให้การพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อลดภาวะแทรกซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่มีภาวะช่องท้องอักเสบ
๔. ผู้ป่วยและญาติเกิดความพึงพอใจ และได้มีความรู้ในการดูแลผู้ป่วยตามที่ได้รับคำแนะนำ

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ผู้ป่วยมีภาวะไส้ติ่งแตกและได้รับการผ่าตัด ภาวะแทรกซ้อนของไส้ติ่งแตก คือการอักเสบของช่องท้อง ด้านล่างขวา การอักเสบของช่องท้องทั่วไป (Peritonitis) ทำให้ระยะเวลาการงดน้ำและอาหาร การให้ยาปฏิชีวนะ นานมากขึ้น ความปวดหลังผ่าตัดจะมีมากกว่าปกติกว่าผ่าตัดไส้ติ่งทั่วไป เพราะมีแผลเปิดทางหน้าท้องต้องทำแผล จนกว่าแผลจะสะอาดและเย็บปิดปากแผลได้ มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับโรค แผนการรักษา และจะต้องนอนโรงพยาบาลหลายวัน เสียค่าใช้จ่ายในการรักษา ตลอดจนค่าห้องพิเศษ ทำให้บางครั้งการรับรู้ข้อมูลผู้ป่วยลดลง มีการให้การพยาบาลโดยสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วยและญาติด้วยการพูดคุยอย่างเป็นกันเอง สัมผัสด้วยความนุ่มนวล ให้คำแนะนำ อธิบาย สาเหตุ ในการรักษาและนอนโรงพยาบาล ตลอดจนการปฏิบัติตัวเมื่อกลับไปอยู่บ้านอย่างชัดเจน และเข้าใจง่ายพร้อมเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยและญาติซักถามข้อสงสัยอีกครั้ง

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๑. ผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่มีภาวะแทรกซ้อนในรายนี้คือไส้ติ่งแตก และมีการอักเสบของช่องท้อง จะมีปัญหาเรื่องปวดแผลผ่าตัดตลอด และปวดมาก การประเมินความปวดของพยาบาลจะไม่ตรงกับช่วงเวลาที่ผู้ป่วยมีอาการปวดการจัดการความปวด (Pain Management) จึงต้องมีการประเมินซ้ำ และให้ยาแก้ปวดชนิดฉีดตามแผนการรักษา เพื่อให้ผู้ป่วยทุเลापวดแผล และสามารถ Ambulate หลังผ่าตัดได้ดี ไม่เกิดภาวะแทรกซ้อนอย่างอื่นตามมาอีก

๒. จากกรณีศึกษานี้ต้องให้ข้อมูลแก่ญาติอยู่ตลอด เนื่องจากผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลงบ่อย ญาติมีความวิตกกังวล

๙. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผู้ป่วยรายนี้ ชี้ให้เห็นว่า การให้ข้อมูลการปฏิบัติตัวหลังผ่าตัดแก่ผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้ผู้ป่วยคลายความวิตกกังวล เข้าใจแนวทางการปฏิบัติตัว โรค และแผนการรักษา ช่วยลดภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ หลังผ่าตัด ผู้ป่วยได้รับการรักษาตามระยะเวลาที่กำหนด (ควรมีการให้ความรู้กับประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับอาการไส้ติ่งอักเสบ และมาโรงพยาบาลและได้รับการวินิจฉัยที่รวดเร็วขึ้น)

ในผู้ป่วยรายนี้ มีการติดตามอาการเยี่ยมบ้านทางโทรศัพท์ ทบทวนการปฏิบัติตัว การดูแลแผลผ่าตัด กำหนดวันตัดไหม การมาตรวจตามแพทย์นัด (จากการมาตรวจตามแพทย์นัด แผลผ่าตัด ตัดไหมแล้วแผลติดดี ไม่มีภาวะแทรกซ้อนอื่นๆตามมา)

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

นำเสนอผลงานในที่ประชุมวิชาการเชิงปฏิบัติการและการนำเสนอผลงานประจำปี ๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖ ณ ห้องประชุมโกเมน อาคาร ๖๐ พรรษา ชั้น ๔ โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

นางน้ำเพชร ตราชวณิช สัดส่วนของผลงาน ๑๐๐ %

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... *น้ำเพชร ตราชวณิช* .....

(นางน้ำเพชร ตราชวณิช)

(ตำแหน่ง) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)

(วันที่) *23* / *ก.ค.* / *๖๖* .....

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวเป็นความจริงทุกประการ

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางน้ำเพชร ตราชวณิช	<i>น้ำเพชร ตราชวณิช</i>

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ..... *ภัทร ฟ้าสกุล* .....

(นางภัทรจारी ฟ้าสกุล)

(ตำแหน่ง) หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยศัลยกรรม

(วันที่) *23* / *ก.ค.* / *๖๖* .....

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) ..... *รุจา ปิ่นน้อย* .....

(นางรุจา ปิ่นน้อย)

(ตำแหน่ง) หัวหน้าพยาบาล

(วันที่) *23* / *ก.ค.* / *๖๖* .....

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

แบบเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

(ระดับชำนาญการพิเศษ)

๑. เรื่อง การพัฒนาดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งให้เป็นระบบมาตรฐาน ลดภาวะแทรกซ้อนโดยใช้หลักการจัดการความปวด (Pain Management)

๒. หลักการและเหตุผล

ไส้ติ่งอักเสบ เป็นโรคที่พบบ่อยในแผนกศัลยกรรม การรักษาโดยตามมาตรฐาน คือการผ่าตัดแบบเปิดหน้าท้องโดยมีแผลบริเวณท้องน้อยด้านขวา การผ่าตัดไส้ติ่ง (Appendectomy) เป็นการผ่าตัด เพื่อตัดนำไส้ติ่งออกไป เนื่องจากมีการอักเสบของไส้ติ่ง ซึ่งเกิดจากการอุดตันของสิ่งตกค้างบริเวณไส้ติ่ง หรือการอุดตันนั้นเกิดการติดเชื้อแบคทีเรีย จนทำให้ปวดท้องอย่างรุนแรงบริเวณรอบสะดือลงมาถึงท้องด้านล่างขวา และอาจมีอาการอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น มีไข้ คลื่นไส้ อาเจียน เป็นต้น การผ่าตัดไส้ติ่ง ทำให้เกิดความปวดหลังผ่าตัดชนิดเฉียบพลัน เนื่องจากเนื้อเยื่อและเส้นประสาทได้รับความชอกช้ำ และถูกทำลาย นอกจากนี้การได้รับยาระงับความรู้สึกทั่วไปไปพร้อมกับมีการรบกวนการทำงานของกระเพาะอาหารและลำไส้ขณะผ่าตัด มีผลให้ลำไส้เคลื่อนไหวลดลงหรือหยุดทำงานชั่วคราว หลังผ่าตัดผู้ป่วยมักจะมีอาการปวดท้อง ท้องอืด คลื่นไส้ อาเจียน ทำให้รู้สึกไม่สุขสบายเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาไอหรือเคลื่อนไหวร่างกาย การศึกษาความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดพบว่าผู้ป่วย ยังมีความปวดในระดับปานกลางถึงรุนแรง ระดับความรุนแรงของความปวดหลังผ่าตัดจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความรู้เรื่องความปวด ทศนคติต่อ ความปวด ประสบการณ์ความปวดในอดีต พฤติกรรมการเผชิญความเครียด ความกลัว ความวิตกกังวล การคาดหมายล่วงหน้าเกี่ยวกับความปวดหลังผ่าตัด โดยสิ่งที่ผู้ป่วยใช้กำหนดทิศทางว่า ความปวดหลังผ่าตัดจะเป็นอย่างไรคือ การตั้งเป้าหมายระดับความปวด ซึ่งหมายถึงการ กำหนดอย่างเจาะจงว่าใน ๒๔ ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัด จะมีความปวดในระดับใด และปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ตำแหน่งที่ทำผ่าตัด ชนิดของการผ่าตัดและ ระยะเวลาที่ใช้ในการผ่าตัด ผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งต้องประสบกับความปวดด้วยกันทุกคน แต่ความปวดนั้นสามารถบรรเทาและจัดการความปวดได้โดยวิธีการให้ยาระงับปวดซึ่งผู้ป่วยทุกรายจะต้องได้รับภายหลังการผ่าตัด

จากข้อมูลสถิติเวชระเบียนของโรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี พบว่ามีผู้ป่วยที่เป็นไส้ติ่งอักเสบ และได้รับการผ่าตัดไส้ติ่งในปี ๒๕๖๐, ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ ดังนี้ ๕๕๙, ๕๕๔, ๕๒๓ ราย ตามลำดับ หอผู้ป่วยพิเศษมหเวชศวิวิลาส เป็นหอผู้ป่วยพิเศษที่รับผิดชอบดูแลผู้ป่วยทางด้านศัลยกรรมทั่วไปและศัลยกรรมกระดูก โดยมีผู้ป่วยที่เป็นไส้ติ่งอักเสบและได้รับการผ่าตัดจัดเป็นโรคอันดับ ๑ ในหอผู้ป่วยพิเศษมหเวชศวิวิลาส ที่รับไว้ดูแลและให้การพยาบาลหลังผ่าตัดในปี ๒๕๖๐, ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๒ มีผู้ป่วยดังนี้ ๗๖, ๖๐, ๗๐ ราย ตามลำดับ ซึ่งผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งจะมีความปวดหลังผ่าตัดจากหลายปัจจัยที่ได้กล่าวไปข้างต้น

ความเจ็บปวด หมายถึง ความรู้สึกไม่พึงปรารถนาและประสบการณ์ทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำลายเนื้อเยื่อของร่างกาย ความเจ็บปวดแบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่ Nociceptive pain คือความเจ็บปวดจากเนื้อเยื่อถูกทำลายหรือเนื้อเยื่อถูกทำลายหรือเนื้อเยื่อมีการอักเสบ และ Neuropathic pain คือความเจ็บปวดที่เป็นผลมาจากการมีพยาธิสภาพของระบบประสาทส่วนกลางและส่วนปลาย โดยความปวดหลังผ่าตัดไส้ติ่งเป็นความปวดชนิดแบบเฉียบพลัน (Acute Pain) หมายถึง ความไม่สุขสบายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะสั้น ไม่เกิน ๓ เดือน มีสาเหตุจากการบาดเจ็บ และพยาธิสภาพของโรคส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสรีระ โดยบอกได้ถึงตำแหน่งและรูปแบบของการปวด ดังนั้นเพื่อตอบสนองนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ เรื่องการจัดการความปวดในกลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้นำความปวดมาเป็นสัญญาณชีพตัวที่ ๕ ที่ผู้ป่วยต้องได้รับการประเมินเพิ่มเติมจากการประเมินชีพที่มีอยู่เดิม ๔ ประการ โดยพยาบาลซึ่งเป็นบทบาทอิสระที่สามารถบริหารจัดการความปวดให้ผู้ป่วยได้รับการบรรเทาทุกข์ทรมาน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ

๒. หลักการและเหตุผล (ต่อ)

ดังนั้นข้าพเจ้าและทีมพยาบาลในหอผู้ป่วยพิเศษมเหศวรศิววิลาส จึงได้จัดทำโครงการการพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งโดยใช้หลักการจัดการความปวด (Pain Management) ในหอผู้ป่วยพิเศษมเหศวรศิววิลาส โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ขึ้นมา เพื่อการดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และไม่มีภาวะแทรกซ้อนหลังผ่าตัด

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ผู้ขอรับการประเมินในฐานะหัวหน้าหอผู้ป่วยพิเศษมเหศวรศิววิลาส พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ มีการนำแนวคิดทฤษฎีความปวดมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการความเจ็บปวดโดยใช้ยาแก้ปวด มีความสอดคล้องกับแผนการรักษา มีการติดตามประเมินผลความเจ็บปวดหลังได้รับยาและภาวะแทรกซ้อนจากการให้ยา (โรงพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี) ถือเกณฑ์มาตรฐานคะแนน Pain Score น้อยกว่า ๔ คะแนน ในผู้ป่วยทุกราย) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ใช้เป็นแบบ NRS (Numeric Rating Scale) วิธีนี้เป็นวิธีที่ง่ายที่สุด และใช้บ่อยที่สุด ในการวัดระดับความปวด อาจใช้เป็นคำพูดตอบตัวเลข หรือให้ผู้ป่วยเลือกตัวเลขบนกระดาด โดยให้ผู้ป่วยเลือกตัวเลข ๐ ถึง ๑๐ เมื่อ ๐ คือ ไม่ปวด และ ๑๐ คือปวดมากที่สุด ข้อดีของวิธีนี้คือ ผู้ป่วยเข้าใจง่าย และใช้ประเมินซ้ำได้บ่อย บอกอาการเปลี่ยนแปลงของระดับความปวดได้แม้เพียงเล็กน้อย

แนวทางปฏิบัติที่ให้กับบุคลากร

- แจกนโยบายเรื่องแนวทางการจัดการความปวดของโรงพยาบาลพระจอมเกล้า และแนวทางการปฏิบัติให้ทีมพยาบาลในหอผู้ป่วยพิเศษมเหศวรศิววิลาส รับทราบ

- แจกให้ทีมพยาบาลในหอผู้ป่วยพิเศษมเหศวรศิววิลาส รับทราบเรื่องการพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งโดยใช้หลักการจัดการความปวด (Pain Management)

- ผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งทุกรายจะต้องได้รับการประเมินความปวดหลังผ่าตัดและได้รับการจัดการความปวดที่เหมาะสม

- ผู้ป่วยผ่าตัดไส้ติ่งต้องได้รับการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความเจ็บปวด เมื่อเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยพิเศษมเหศวรศิววิลาสทุกราย

แนวทางปฏิบัติที่ให้กับผู้ป่วย

ในวันแรกหลังผ่าตัดไส้ติ่งผู้ป่วยจะมีปัญหาเรื่องการปวดแผลผ่าตัดมาก และเคลื่อนไหวตัวเองได้น้อย เนื่องจากปวดแผลผ่าตัด การจัดการความปวดเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากในวันแรกของการผ่าตัด

- กรณีไม่มีความเจ็บปวดหรือ pain score ≤ 3 ให้เฝ้าระวังโดยประเมินความปวดซ้ำทุก ๘ ชั่วโมง หรือ เวลละ ๑ ครั้ง

- กรณีมีความเจ็บปวด มีการให้ความรู้เกี่ยวกับความปวดและวิธีการจัดการความปวดหลังผ่าตัดไส้ติ่งตามระดับคะแนนความปวดที่กำหนดไว้ ประเมินทุก ๑ ชั่วโมง ใน ๒๔ ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัด และประเมินความปวดทุก ๔ ชั่วโมง หลังผ่าตัดวันที่ ๒ และวันที่ ๓ ตามลำดับ

- ใช้เครื่องมือ NRS (Numeric Rating Scale) ๐ - ๑๐ มาประเมินและให้กิจกรรมการพยาบาลกับผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่ง

- ประเมินความปวดซ้ำหลังผู้ป่วยได้รับยาระงับความปวดแผลผ่าตัด ขึ้นอยู่กับฤทธิ์ยาที่ใช้ คือ ยาฉีดเข้าหลอดเลือดดำ ประเมินซ้ำหลังได้รับยา ๑๕ นาที ยาฉีดเข้ากล้ามเนื้อ ประเมินซ้ำหลังได้รับยา ๓๐ นาที ยารับประทาน ประเมินซ้ำหลังได้รับยา ๖๐ นาที

- บันทึกระดับความเจ็บปวดในแบบบันทึกสัญญาณชีพ (แบบฟอร์มปรอท) ตั้งแต่คะแนน ๐ - ๑๐ คะแนน เพื่อให้มีการติดตามและจัดการความปวดต่อเนื่อง

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข (ต่อ)

แนวทางปฏิบัติที่ให้กับผู้ป่วย (ต่อ)

- มีการบันทึกปัญหาทางการพยาบาลเรื่องความเจ็บปวด การจัดการ และผลของการจัดการในแบบบันทึกกระบวนการพยาบาล และสรุปปัญหา และผลการจัดการเมื่อผู้ป่วยจำหน่ายในแบบบันทึกสรุปปัญหา

- มีการวางแผนการจำหน่ายผู้ป่วยและดำเนินงานตามแผนเพื่อให้ผู้ป่วยและญาติสามารถจัดการกับความเจ็บปวดอย่างเหมาะสมเมื่อกลับไปอยู่ที่บ้าน

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

การจัดการความปวด โดยใช้เครื่องมือประเมินแบบ Numeric Rasting Scale ในผู้สูงอายุบางครั้งไม่สามารถสื่อสารบอกคะแนนความเจ็บปวดได้ถูกต้อง จึงต้องมีการอธิบายซ้ำ และแนะนำการประเมินความปวดกับญาติและผู้ดูแลร่วมด้วย

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งทุกคนได้รับการดูแลการพยาบาลและการจัดการความปวดทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

- ให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งที่เหมาะสม หรือปรับเปลี่ยนแผนการพยาบาลตามความรุนแรงของความปวด

- ลดอุบัติการณ์และความรุนแรงของอาการปวดทุกชนิด

- ใช้เป็นแนวทางในการประเมิน บันทึก และติดตามระดับความปวดของผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่ง

- ใช้เป็นมาตรฐานในการจัดการความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่ง

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งได้รับการประเมินและจัดการความเจ็บปวดครบทุกราย คิดเป็น ๑๐๐ %

- ผู้ป่วยหลังผ่าตัดไส้ติ่งมีความพึงพอใจต่อการบรรเทาความเจ็บปวด คิดเป็น ๘๘.๘๕ %

(ลงชื่อ) ..... สุนทร อมาตย์ .....

(นางน้ำเพชร ตราชูณิช)

(ตำแหน่ง) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ด้านการพยาบาล)

(วันที่) 23 / ๙๓ / ๖๖ .....

ผู้ขอประเมิน